

O'qish savodxonligi

IV qism

3

UO'K 808.545(075.3)
BBK 74.202.5ya72
T 61

Aydarova U. B., Azizova N. K.

O'qish savodxonligi. Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 3-sinfi uchun darslik. IV qism. / U. B. Aydarova, N. K. Azizova. – Toshkent: "Novda Edutainment", 2023. – 80 b.

Taqrizchilar:

Sh. Y. Muslimova – Toshkent shahridagi 328-umumiy o'rta ta'lim maktabining oliy toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi;

M. M. Umarova – Toshkent shahridagi 222-umumiy o'rta ta'lim maktabining birinchi toifali boshlang'ich sinf o'qituvchisi.

Shartli belgilar:

**Savollarga
javob bering**

**Guruh bo'lib
ishlang**

**Diqqat bilan
o'qing**

Bu – qiziq!

Tinglang

**Topshiriqni
bajaring**

Uyga vazifa

Izohli lug'at

I bo'lim.

Bola shirin – odobi undan shirin

Taniqli bolalar shoiri Jo'ra Rahim 1933-yilda Namangan viloyatining Chortoq tumanida tug'ilgan. Shoirning "Qo'ng'iroq", "Momaqaldiroq", "Bir butun oy, o'n ikki yulduz" deb nomlangan o'ndan ortiq kitoblari nashr etilgan.

Gaplarni o'qing. Ularda o'zaro qanday o'xshashlik borligini ayting.

Tabiat qo'yniga chiqqan bolalar atrof-muhitni asrab, unga ozor yetkazmadilar.

Nargiza maktabdan qaytgach, onasining yumushlariga yordam berishdan hech erinmaydi.

Anvar katta yo'ldan o'tayotib, o'zidan kichik sinfda o'qiydigan Malikning qo'lidan ushlab oldi.

Bir butun oy, o'n ikki yulduz

Jo'ra Rahim

Juda qadim zamonda
Chol-u kampir bor edi.
O'g'il va qiz ko'rmagan,
Dastyorga-chi, zor edi.

Ikkalasi ham ahil,
Aqlda edi dono.
Shuning uchun qo'shnilar,
Hurmatlardi doimo.
Kampir uyda o'tirar,
Qilib uyning yumushin.
Chol omoch-la yer haydab,
Tamomlar dala ishin.
Bug'doy o'rish ko'yida,
Chol qirga ketdi bir kun.
Kampir qoldi uyida,
Ovqat tayyorlash uchun.
Mana, ovqat ham tayyor,
Kim olib borar qirga?
Kampir yalinib ko'rdi,
Qo'shni o'g'li Tohirga:
– O'rgilay, o'g'lim, shuni
Eltib bergin bobongga.
“Bir butun oy, o'n ikki
Yulduz”, – degin bobongga.
– Ha, xo'p, – deya Tohirjon
Jo'nabdi qir tomonga.
Yo'l yurish va charchoqlik
Oxir tegibdi jonga.
So'ng madori quribdi,
Qorni ocha boshlabdi.
Tugunni yerga qo'yib,
Asta yecha boshlabdi.

Tugunda so'qillama
Bir qatlama bor ekan.
Idishda chuchvaralar
Terilgan qator ekan.
Chuchvara, qatlamadan
Keragicha yebdi u.
“Qolganini eltarman
Bobomlarga”, – debdi u.
Yetib borib boboga
Topshirarkan tugunni,
Debdi: – Buvim-chi, menga
Tayinladilar shuni:
– Bu tugunni bobongga
Eltib bergin, – dedilar.
– “Bir butun oy, o'n ikki
Yulduz, degin”, – dedilar.
Tohirni alqab-yulqab
Bobo ovqatni yebdi.
Idishni bera turib,
Tohirla shunday debdi:
– Kech qolding, o'g'lim, yugur,
Adashib qolma qirda.
“Yarimta oy, oltita
Yulduz”, – deb qo'y kampirga.
– Ha, xo'p, – deya Tohirjon
O'qday uchib ketibdi.
Kechga qolmay kampirning
Huzuriga yetibdi.

– Siz yuborgan ovqatni
Bobom maqtab yedilar.
“Yarimta oy, oltita
Yulduz”, – degin dedilar.
– Tugunni yechibsan-a? –
Deb so‘rab qoldi kampir.
– Yechganim yo‘q, buvijon, –
Tohir bermay turdi sir.
– Shoshma, shoshma, yulduzim,
Quloq ber, menga qara.
Oltita yulduz o‘zi,
Olti dona chuchvara.
Yarim oy degani –
Yarimta qatlamadir.
Gapimga quloq solib,
Gap qaytarmay tura tur.
Bir butun qatlamadan
Yarmini o‘zing yebsan,
Nega hech tan olmaysan,
Sira yemadim deysan?
O‘n ikki chuchvaradan
Olti dona qolsa ham,
Yeganim yo‘q, deya san
Bo‘yin bermaysan, erkam.
Yebsan, mayli, jon bolam,
Yeganlaring osh bo‘lsin!
Ammo to‘g‘ri gapirgin,
Buviginang o‘rgilsin.

1. Ertak nima haqida ekan?
2. Buvi nima uchun Tohirga ovqatni olib borishni iltimos qildi?
3. “*Bir butun oy, o'n ikki yulduz*” deganda nimani tushundingiz?
4. Tohir yolg'on gapirganini buvi qayerdan bildi?
5. “*Yeganim yo'q, deya san Bo'yin bermaysan, erkam*” misrasini qanday tushundingiz?
6. Ertakda insonning qanday fazilatlari madh etilgan?

omoch – ulov qo'shib yer haydaydigan, metall tishli qadimgi eng oddiy yog'och yoki temir asbob
so'lqillama – liqillab turgan
alqab-yulqab – birovga yaxshilik, baxt-saodat tilash

1. Ertakni rollarga bo'lib, ifodali o'qing.
2. Ertak qahramonlariga ta'rif bering.
3. Agar kampir bolaga faqatgina tugunni berib, bu gapni aytmaganda, vaziyat qanday bo'lar edi? Javobingizni izohlang.

Berilgan maqollarni o'qing.

Til bilan ye
y ilmas.
an tugilgan tu
g un

Chiroy
m li
aqto
v dan xunuk
qat yaxshi.
naqi

Ros t so'zni
ayt
yolg'o
n
so'zdan q
eyt.

Rasmni so'zlar bilan ifodalang. Shu so'zlar ishtirokida ertak mazmuniga mos kichik hikoya tuzing.

Ertakni rollarga bo'lib o'qing. Siz shunday holatga duch kelsangiz, nima qilgan bo'lar edingiz?
Fikringizni yozing.

Mundarija

I bo'lim.

Bola shirin – odobi undan shirin	3
1-mavzu. Bir butun oy, o'n ikki yulduz. <i>Jo'ra Rahim</i>	4
2-mavzu. Izza. <i>Muhabbat Hamidova</i>	10
3-mavzu. Mehr urug'i	14
4-mavzu. Bilasizmi, bolalar? <i>Tolib Yo'ldosh</i>	18
5-mavzu. Kapalak. <i>Mahmud Murodov</i>	21
6-mavzu. Toshpo'lat. <i>Abdurahmon Akbar</i>	26
7-mavzu. Bo'lim yuzasidan takrorlash	29

II bo'lim.

Kitob – aql qayrog'i	32
8-mavzu. Kitobni qanday o'qish kerak	33
9-mavzu. Kitob – kuch. <i>Nabijon Ermat</i>	37
10-mavzu. Aql va Davlat	41
11-mavzu. Kitobning qimmatini. <i>Xudoybergan Shomurodov</i>	45
12-mavzu. Kitobni do'st bilganlar. <i>Zamira Ro'ziyeva</i>	49
13-mavzu. Bo'lim yuzasidan takrorlash	52

III bo'lim.

Yurtim bo'ylab sayohat	54
14-mavzu. Yurtim madhi. <i>Dilshod Rajab</i>	55
15-mavzu. Yurtim bo'ylab sayohat.....	58
16-mavzu. Orzu yo'li. <i>Ravshan Isoqov</i>	64
17-mavzu. Orol	68
18-mavzu. Qashqadaryo. <i>Normurod Narzullayev</i>	71
19-mavzu. Bo'lim yuzasidan takrorlash	74

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

Zokirjon Admin bilan

90-530-68-66, 91-397-77-37 nomerga

murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz nza456 yoki nza445 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi

3-sinf o'qish savodxonligi IV qism kitobini to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Telegram kanalimiz:

[@Maktablar_uchun_hujjatlar](https://t.me/@Maktablar_uchun_hujjatlar)

DIQQAT!!!

Bu hujjatni hech kimga tarqatmaslik sharti bilan olishingiz mumkin.

Sizga bu **OMONAT qilib beriladi.**

To'liq holda olganingizdan so'ng:

Faqat o'zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet veb-saytlarga joylamang.

Telegram orqali kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA HIYONAT

QILMANG.